

DATOS IDENTIFICATIVOS

Gnoseoloxía da Arte

Materia	Gnoseoloxía da Arte			
Código	P01M080V01101			
Titulación	Máster Universitario en Arte Contemporánea. Creación e Investigación			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Moraza Pérez, Juan Luís			
Profesorado	Fernández Olivera, María Luísa Moraza Pérez, Juan Luís			
Correo-e	julumoraza@gmail.com			
Web	http://escultura.uvigo.es/web			
Descrición xeral	Esta materia está destinada á determinación das condicións gnoseolóxicas da experiencia artística, o que inclúe a proporción de competencias de carácter epistemolóxico (recursos de indagación metacognitiva, factores de congruencia, verdade e falsación, etc.) e de carácter propiamente artístico.			

Competencias

Código	
C1	Ga) Capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dentro dun contexto interdisciplinar no ámbito das Belas Artes.
C2	Gb) Capacidade de síntese, análise e pensamento crítico relacionado coa investigación e a creación artística.
C3	Gc) Capacidade para concibir e estruturar proxectos de investigación con rigor académico.
C4	Gd) Capacidade para integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir de informacións incompletas ou limitadas, que inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais, éticas e culturais vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
C5	Ge) Capacidade para expoñer e comunicar oralmente e por escrito os seus coñecementos a un público especializado e non especializado de xeito claro e sen ambigüidades.
C6	Gf) Capacidade para adquirir habilidades de aprendizaxe que lle permita continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido e autónomo.
C7	Ea) Capacidade para recoñecer a vinculación entre a teoría e a práctica como eixo da investigación en Belas Artes.
C9	Ec) Capacidade para identificar os elementos que determinan a arte e a ciencia.
C10	Ed) Coñecer e resolver problemas específicos dos procesos creativos en distintos ámbitos de produción artística.
C11	Ee) Coñecer e saber manexar instrumentos, recursos e métodos para a produción creativa e artística.
C12	Ef) Coñecer e saber manexar recursos e procedementos metodolóxicos que lle permitan analizar, indagar e desenvolver investigacións no terreo da teoría da arte.
C13	Eg) Capacidade para valorar a realidade da creación artística contemporánea.
C15	Ei) Capacidade para desenvolver traballo en equipo.
C16	Ex) Capacidade de reflexión e de autocrítica.
C17	Ek) Capacidade para comprender que a creación e a investigación son tarefas en continua innovación.
C18	O) Capacidade para transferir os coñecementos adquiridos á práctica artística, investigadora ou profesional mediante os recursos e metodoloxías adecuados.
C19	Em) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dunha obra de arte.
C20	En) Capacidade para ordenar os pasos técnicos conducentes á realización dun traballo de investigación.
C21	Eo) Capacidade para distinguir obras de arte e traballos de investigación innovadores. Ep) Coñecemento dos modos de presentación pública do TFM.
C22	Eq) Desenvolvemento de habilidades cognitivas avanzadas relacionadas coa creación dun perfil artístico e investigador no TFM.

C23	Er) Capacidade para elaborar un texto reflexivo sobre a obra creativa concreta desenvolvida no TFM.
C25	Et) Capacidade para comunicar con claridade e resolución os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos, materializados no traballo creativo presentado como TFM.
C26	Eu) Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos artísticos e investigadores no TFM.
C27	Ev) Capacidade para integrar coñecementos de campos de estudo diversos no traballo creativo presentado como TFM.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
La inteligencia encuentra posibilidades nuevas en las cosas materiales cuando integra sus posibilidades reales en proyectos inventados; el resultado es una creación intelectual (saber), sensible (perceptiva), y emocional (sentir). El objetivo es el desarrollo de las capacidades personales en relación a los procesos heurísticos y operativos ligados al campo de la creación y la investigación artística, de acuerdo a un entrenamiento correspondiente a las tareas de mirar (encontrar/buscar), imaginar (proyectar/elaborar) y realizar (producir/socializar). Ello implica tres campos de valores:	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C15 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C23 C25 C26 C27
-conocimientos: lo que englobaría las capacidades de información, asimilación, argumentación, agilidad mental y perceptiva, improvisación, elección, decisión, etc.	
-capacidades psicomotoras: lo que incorporaría las habilidades perceptivas, destrezas constructivas, sensibilidad plástica, ejecución, dominio técnico, etc.	
-actitudes: lo que englobaría disposición, laboriosidad, participación, iniciativa, curiosidad, etc.	

Contidos

Tema	
1. Gnoseología da arte	a) creación versus investigación b) a arte nas sociedades do coñecemento. b) saber versus coñecemento.
2. o saber da arte	a) a arte como saber b) representación e realidade en arte
3. procesos artísticos.	a) natureza procesual da arte b) a práctica como teoría d) procesos e principios
4. Casos de estudo e desenvolvementos de traballo.	a) Artistas contemporáneos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	0	10
Estudo de casos/análises de situacións	0	10	10
Obradoiros	15	23	38
Titoría en grupo	0	8	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	65	65
Actividades introdutorias	5	0	5
Informes/memorias de prácticas	0	14	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia. Ofrecen desenvolvementos conceptuais, informacións e documentos.

Estudo de casos/análisesDesenvolvementos analíticos de casos concretos en relación ao temario.
de situacións

Obradoiros	Espazo de taller e traballo persoal.
Titoría en grupo	Análise en grupo de resultados persoais e colectivos. Discusión seminarial.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Espazo de elaboración no proceso de asimilación de competencias, en base a propostas concretas de exercicios baseados no illamento de variables e na articulación global da experiencia artística e investigadora.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información dos alumnos e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Charlas sobre aspectos específicos del temario
Obradoiros	Se trata de una asignatura articulada alrededor de la experiencia de taller, como espacio de adquisición de conocimientos basado en la experiencia de elaboración.
Titoría en grupo	Las correcciones y tutorías en grupo enriquecen la experiencia personal desde la participación activa de todos los estudiantes, que asumen la responsabilidad de la interpretación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	A avaliación será continuada, polo que a asistencia habitual é imprescindible, pois o curso organízase de acordo a unha estrutura e calendario de exercicios, cada un dos cales derivará unha cualificación *acumulativa, e cuxa *presentaciónpuntual *seráimprescindible. Eventualmente, esta batería de exercicios poderá *inculir probas que permitan verificar o grao de asimilación dos contidos, categorías e parámetros manexados durante o curso.	100	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C15 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C23 C25 C26 C27

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación está referida á evolución persoal nas capacidades de asimilación da información, a capacidade de argumentación, a axilidade mental, a improvisación, a capacidade de elección e decisión, o desenvolvemento da sensibilidade plástica, da capacidade de organización, das habilidades perceptivas e as destrezas construtivas na execución material,a capacidade no manexo de fontes iconográficas e documentais, a coherencia entre formulacións e resultados, e as actitudes vinculadas á curiosidade, disposición, laboriosidade, a iniciativa persoal, a participación e a achega ao traballo común, a capacidade para enriquecer a discusión, etc.;Iso supón a adecuación a catro criterios de avaliación: comprensión, fundamentación, proxección e elaboración .

As probas de avaliación da convocatoria ordinaria serán o 25 de xaneiro de 2017.

Proba extraordinaria de xullo: Consultar o calendario de probas de avaliación na seguinte ligazón

Bibliografía. Fontes de información

Baudrillard, Jean, **La seducción**, Cátedra,Madrid,
Bueno, Gustavo, **Materia**, Pentalfa. Oviedo,

Bueno, Gustavo, **¿Qué es la ciencia?**, Pentalfa. Oviedo,
Christopher Alexander, **Ensayo sobre la síntesis de la forma**, Infinito. Buenos Aires,
Efland, Arthur D., **Arte y cognición**, Octaedro. Barcelona,
Flick, U., **Introducción a la investigación cualitativa.**, Madrid. Morata,
Marina, José Antonio, **Teoría de la inteligencia creadora**, Anagrama, Barcelona,
Marina, J.A., **La educación del talento**, Ariel, Barcelona,
Marina, J.A., **Elogio y refutación del ingenio**, Anagrama, Barcelona,
Marina, J.A., **Las arquitecturas del deseo**, Anagrama, Barcelona,
Perniola, Mario, **Del sentir**, Pre-textos. Valencia,
Perniola, Mario, **El arte y su sombra**, Cátedra, Madrid,
Prada, Juan Martín, **Otro tiempo para el arte. Cuestiones y comentarios sobre el arte actual**, Sendemá, Valencia,
Rozet, I.M., **Psicología de la fantasía**, Akal. Madrid,
Steiner, George, **Gramáticas de la creación**, Siruela, Madrid,

---

Recomendaciones

Outros comentarios

TUTORÍAS:

Maria Luisa Fernández: 1º cuatrimestre miércoles de 13:00 a 16:00 y de 18:30 a 21:30. 2º cuatrimestre: miércoles de 11:30 a 16:30 y de 20:30 a 21:30. Despacho

Juan Luis Moraza Martes de 8:30 a 10:30 y de 19:30 a 21:30; Miércoles 12:30 a 14:30- Despacho

---